

Sygn. akt *IV U 106/22*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 marca 2022 r.

**Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:**

Przewodniczący: Sędzia Beata Bury

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Katarzyna Pokrzywa

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 marca 2022 r. w R.

sprawy z wniosku **G. G. (1)**

przeciwko Dyrektorowi Wojskowego Biura Emerytalnego w R.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania G. G. (1)

od decyzji Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego w R.

z dnia 02.12.2021 r. znak: (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego w R. z dnia 02.12.2021 r., znak: (...) w ten sposób, że nakazuje organowi rentowemu podwyższenie podstawy wymiaru emerytury wojskowej wnioskodawcy G. G. (1) o dodatkowe 12 % z tytułu służby pełnionej bezpośrednio w charakterze saperów w latach 2002 – 2013,

II. zasądza od organu rentowego Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego w R. na rzecz wnioskodawcy G. G. (1) kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 106/22

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 31 marca 2022 roku

Decyzją z dnia 2 grudnia 2021 r. znak: (...) Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w R. przyznał G. G. (1) prawo do emerytury wojskowej od dnia 1 października 2021 r. w wysokości 4.379,73 zł. Procentowy wymiar emerytury, przy zachowaniu zasady nieprzekraczania 75% podstawy wymiaru, wyniósł 60,72%. Wypłata emerytury została zawieszona, na okres od 1 października 2021 r. do 30 września 2022 r., na podstawie art. 41 ust. 2 ustawy z 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin. Dodano, że w związku z nieprzedłożeniem wymaganych dokumentów, ww. nie spełnił warunków uzasadniających podwyższenie emerytury za służbę w szczególnych warunkach za okres od 1 października 2007 r. do 21 marca 2012 r. i od 11 marca 2013 r. do 10 marca 2014 r.

W odwołaniu od powyższej decyzji G. G. (1) wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji w zakresie procentowego wymiaru przysługującej emerytury

z tytułu wysługi emerytalnej ustalonej w załączniku do decyzji – lp. 9 – okresy służby wojskowej i równoważne w warunkach szczególnych zaliczane ze zwiększeniem 1% za każdy rok z 12 lat. Wskazał, że organ rentowy ustalił zwiększenie procentowe wysługi do 7,5% za okres 7 lat 6 miesięcy i 21 dni. Pomiął natomiast 5 lat nadterminowej służby wojskowej oraz 7 lat zawodowej służby wojskowej, pełnionej w charakterze saperów. Tymczasem organ rentowy zakwestionował okres nadterminowej służby wojskowej oraz stanowiska nie będące „saperem”.

Zdaniem skarżącego, przepis art. 15 ust. 2 pkt 2c ustawy, wskazując na „każdy roku służby pełnionej bezpośrednio w charakterze saperów”, nie odnosi się jedynie do zawodowej służby wojskowej. § 3 pkt 4 rozporządzenia został wydany z przekroczeniem upoważnienia z art. 15 ust. 6a ustawy (por. wyrok SO w Łodzi z 13.11.2018 r., VIII U 341/18). Ustawodawca nie użył przy tym określenia „na stanowisku służbowym saperów”, a „w charakterze saperów”, co oznacza wykonywanie czynności charakterystycznych dla stanowiska saperów (por. wyrok SA w Gdańsku z 13.10.2017 r., III AUa 523/17).

W odpowiedzi na odwołanie Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w R., podtrzymując dotychczas prezentowaną argumentację, wniósł o oddalenie odwołania i utrzymanie zaskarżonej decyzji w mocy.

W piśmie procesowym z dnia 4 lutego 2022 r. wnioskodawca podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie.

W piśmie procesowym z dnia 11 lutego 2022 r. organ rentowy, powołując przepisy rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 10 lutego 2012 r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organów w sprawach zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych oraz uprawnionych członków ich rodzin (Dz.U. z 2019 r., poz. 2107) – § 10-11 i § 16, wskazał na niedopuszczalność przeprowadzania osobowych źródeł dowodowych (dowód z zeznań świadków ma charakter posiłkowy, gdy dokumentacja jest niepełna lub zawiera rozbieżności).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca G. G. (1) urodził się w dniu (...).

Wnioskodawca, w czasie pełnienia służby wojskowej, w (...) w R., odbywał ją w etatowym patrolu rozminowania w ramach:

- służby nadterminowej w l. 2001-2007 i

- służby zawodowej w l. 2007-2021.

W okresach jw., wnioskodawca brał udział w rozminowaniu i oczyszczaniu terenu z przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych albo uczestniczył w szkoleniu poligonowym z wykorzystaniem uzbrojonych min bojowych lub w pracach minerskich z wykorzystaniem materiału wybuchowego przez co najmniej 12 dni w ciągu roku kalendarzowego.

W okresie służby nadterminowej był to okres od 1 stycznia 2002 r. do 31 grudnia 2002 r., a ponadto okresy: 1 stycznia – 31 grudnia 2003 r. (156 dni), 1 stycznia – 31 grudnia 2004 r. (166 dni), 1 stycznia – 31 grudnia 2005 r. (148 dni) oraz 1 stycznia – 31 grudnia 2006 r. (153 dni).

W okresie służby zawodowej: 1 stycznia – 31 grudnia 2007 r. (45 razy), 1 stycznia – 31 grudnia 2008 r. (139 razy), 1 stycznia – 31 grudnia 2009 r. (99 razy), 1 stycznia – 31 grudnia 2010 r. (144 razy), 1 stycznia – 31 grudnia 2011 r. (142 razy), 1 stycznia – 21 marca 2012 r. (21 dni) i 1 stycznia – 31 grudnia 2013 r. (116 dni).

G. G. (1), po zakończeniu nadterminowej służby wojskowej, w dniu 1 października 2007 r. został powołany do zawodowej służby wojskowej pełnionej jako służba kontraktowa.

W dniu 1 października 2013 r. wnioskodawca został powołany do zawodowej służby wojskowej pełnionej jako służba stała.

Czynności i zasady ich wykonywania przez wnioskodawcę w okresie służby nadterminowej oraz zawodowej, w ramach patrolu jw., były tożsame.

Wnioskodawca pełnił służbę jako kierowca, saper, kierowca-sanitariusz (1 października 2007 r. – 21 marca 2021 r.), kierowca-operator (22 marca 2012 r. – 11 lutego 2013 r.) i starszy kierowca-saper (11 marca 2014 r. – 14 sierpnia 2019 r. i 15 sierpnia 2021 r. – 30 września 2021 r.) w etatowym patrolu saperskim nr (...) i na stanowisku (...) od 12 marca 2014 r. do 10 marca 2014 r., będąc wówczas jednocześnie oddelegowany do patrolu rozminowania nr (...). Powyższe wynikało z przebiegu służby ww. oraz rozkazów dziennych (...) o oddelegowaniu do patrolu rozminowania nr (...) na okres: 11 marca – 30 czerwca 2013 r. (rozkaz z 8 marca 2021 r. nr(...)), 1 lipca – 30 września 2013 r. (rozkaz z 26 czerwca 2013 r. nr (...)), 1 października – 31 grudnia 2013 r. (rozkaz z 30 września 2013 r. nr(...)) oraz 1 stycznia – 30 czerwca 2014 r. (rozkaz z 31 grudnia 2013 r. nr(...)).

Organ rentowy uwzględnił w wysokości emerytury jedynie okres zawodowej służby wojskowej (7 lat 6 miesięcy i 21 dni – starszy kierowca-saper – 2014-2021), pomijając okres 2002-2013, w tym okres nadterminowej służby wojskowej.

Wnioskodawca przepracował, w okresach jw., nie mniej niż 12 dni w każdym roku kalendarzowym przy czynnościach polegających na rozminowaniu i oczyszczaniu terenu z przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych albo uczestniczył w szkoleniu poligonowym z wykorzystaniem uzbrojonych min bojowych lub w pracach minerskich z wykorzystaniem materiału wybuchowego i nabył prawo do dodatkowego wzrostu emerytury wojskowej o 1% podstawy wymiaru za każdy rok (12%).

Wnioskodawca G. G. (1), w l. 2002-2021, pracował w patrolu rozminowania, który zajmuje się podejmowaniem, realizacją zgłoszeń o przedmiotach wybuchowych i niebezpiecznych, transportowaniem, kwalifikacją, neutralizacją i niszczeniem tych przedmiotów. W skład patrolu wchodziło 8 osób: dowódca patrolu, jego zastępca, trzech saperów i dwóch kierowców-sanitariuszy. Dowódca patrolu kierował jego działaniami, przy czym zadania w patrolu były wykonywane zamiennie. W sytuacjach pilnych zgłoszeń, jego obsługa powinna była nastąpić do 24 godzin, a w przypadku pozostałych – do 72 godzin. Zdarzało się, że w trakcie dnia było jedno zgłoszenie, a bywały również dni po kilka zgłoszeń (zwłaszcza w okresie letnim).

Wnioskodawca, jako członek patrolu, posiadał przeszkolenie w zakresie przewożenia materiałów wybuchowych, dodatkowo brał udział w ckwartalnych szkoleniach kończących się egzaminem kwalifikacyjnym i dopuszczającym do prac bezpośrednio w charakterze sapera biorącego udział w rozminowaniu i oczyszczaniu terenu z przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych oraz w pracach minerskich z wykorzystaniem materiału wybuchowego. Pozytywny wynik egzaminu był również przesłanką nabycia prawa do dodatku saperskiego (tzw. „strachowego”).

G. G. (1), jako kierowca-sanitariusz (kierowca-ratownik), zajmował się prowadzeniem pojazdu, przenoszeniem materiałów, ich właściwym załadowaniem i ułożeniem na skrzyni pojazdu – rozmieszczeniem/umocowaniem oraz przewiezieniem na miejsce zniszczenia w celu utylizacji bądź magazynowania. Zakres obowiązków wynikał również z rozkazu dowódcy lub jego zastępcy. Wnioskodawca przez cały okres służby pełnił służbę w charakterze sapera: kierował pojazdem saperskim, załadowywał i umieszczał przedmioty wybuchowe i niebezpieczne na pojeździe, rozładowywał na poligonie te przedmioty w miejscu niszczenia, przygotowywał te przedmioty do wysadzania, umieszczał ładunki wybuchowe, wykonywał sieci elektryczne z zapalników ERG, uzbrajał ładunki wybuchowe z siecią wykonaną z zapalników ERG.

W pierwszej połowie 2012 r. był oddelegowany do szkoły podoficerskiej, pozostając na etacie jednostki, a po jej zakończeniu powrócił do niej, spełniając warunek realizacji czynności saperskich przez co najmniej 12 dni w ciągu roku kalendarzowego.

Organ rentowy uznał okres 2014-2021 jako okresy służby wojskowej i równoważnej w warunkach szczególnych zaliczane ze zwiększeniem 1% za każdy rok, co spowodowało wzrost wymiaru procentowego wysługi na poziomie 7,5%.

(dowód: akta organu rentowego, zeznania świadków: H. S. – k. 26-27, A. P. – k. 27-28, G. G. (2) – k. 28, zeznania wnioskodawcy G. G. (1) – k. 28-29)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o niekwestionowaną i tym samym wiarygodną dokumentację złożoną w aktach organu rentowego.

Aspekt wiarygodności posiadają ujawnione w toku postępowania dowody z dokumentów. Ich treść i autentyczność nie budzi wątpliwości, stanowiąc odzwierciedlenie stanu rzeczywistego.

Powyższe dokumenty sporządzone dla celów ewidencyjno-emerytalnych w czasie pełnienia przez ubezpieczonego zawodowej służby wojskowej wskazują także podstawę prawną ich wystawienia oraz przywołują dokumenty (rozkazy dzienne), które stanowiły podstawę ustalenia poszczególnych okresów pełnienia służby w charakterze sapera w kolejnych latach.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków: H. S., A. P. i G. G. (2) oraz wnioskodawcy, którzy wskazali na zakres obowiązków, jakie wnioskodawca miał do wykonania w okresie służby w patrolu rozminowania.

Spór sprowadzał się do rozstrzygnięcia, czy:

1. wykonywane przez wnioskodawcę czynności były bezpośrednio związane ze służbą w charakterze sapera uczestniczącego w rozminowaniu i oczyszczaniu terenów z przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych albo z udziałem w szkoleniach poligonowych z wykorzystaniem materiałów wybuchowych lub pracach minerskich z wykorzystaniem tych materiałów,
2. do okresu wykonywania czynności jw. należało również zaliczyć okres pełnienia nadterminowej służby wojskowej („niezawodowej”).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie G. G. (1) podlegało uwzględnieniu.

Przepis art. 15 ust. 2 pkt 2c ustawy z 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz.U. z 2020 r., poz. 586) stanowi, że emeryturę wojskową podwyższa się o 1% podstawy wymiaru za każdy rok służby pełnionej bezpośrednio w charakterze saperów. Odnosząc się do zakresu podmiotowego ustawy, należy wskazać, że zgodnie z jej art. 1, żołnierzom zwolnionym z zawodowej służby wojskowej przysługuje z budżetu państwa, na zasadach określonych w ustawie, zaopatrzenie emerytalne z tytułu wysługi lat lub w razie całkowitej niezdolności do służby, a członkom ich rodzin - w razie śmierci żywiciela. Wnioskodawca jest objęty zakresem podmiotowym tej ustawy.

Przepis § 3 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 lipca 2011 r.

w sprawie szczegółowych warunków podwyższania emerytur wojskowych (Dz.U.

z 2011 r., poz. 946), wydany na podstawie art. 15 ust. 6 ww. ustawy, stanowi, że emeryturę wojskową podwyższa się o 1% podstawy wymiaru za każdy rok zawodowej służby wojskowej pełnionej bezpośrednio w charakterze sapera, jeżeli żołnierz uczestniczył w rozminowywaniu i oczyszczaniu terenów z przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych albo brał udział w szkoleniach poligonowych z wykorzystaniem materiałów wybuchowych lub pracach minerskich z wykorzystaniem tych materiałów – co najmniej przez 12 dni w ciągu roku kalendarzowego. Poprzednikiem rozporządzenia z 2011 r. było rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 lutego 1995 r. w sprawie szczegółowych warunków podwyższania emerytur wojskowych (Dz. U. nr 21, poz. 110). Rozporządzenie to utraciło moc z dniem 22 lutego 2011 r., w następstwie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 lutego 2010 r., K 15/09 (Dz. U. Nr 27, poz. 141), który przepis art. 15 ust. 6 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin stanowiący podstawę prawną wydania ww. rozporządzenia uznał za niezgodny z art. 92 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Zdaniem Sądu Okręgowego, wymieniony przepis rozporządzenia Rady Ministrów może być uznany za sprzeczny z powołaną ustawą i w sposób niedopuszczalny zmieniający jej przepisy, co rodzi wniosek, że brak jest podstaw, aby wykonywanie przez skarżącego czynności saperskich rozważać jedynie w odniesieniu do zawodowej służby wojskowej (2007-2013), z pominięciem nadterminowej (2002-2007) – por. wyrok SO w Łodzi z 13.11.2018 r., VIII U 341/18. Treść przywołanego § 3 pkt 4 rozporządzenia stoi bowiem w zdecydowanej w sprzeczności z aktem wyższego rzędu jakim jest ustawa. Należy przypomnieć, że nadterminowa służba wojskowa uregulowana była w rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej z dnia 22 czerwca 1992 r. w sprawie zasadniczej służby wojskowej i nadterminowej zasadniczej służby wojskowej oraz przeszkolenia wojskowego (Dz. U. nr 56, poz. 277). Tymczasem art. 15 ust. 1 ww. ustawy wymaga jedynie okresu 15 lat służby wojskowej, w żaden sposób nie określając charakteru tej służby. Należy zatem przyjąć, iż do tego okresu zaliczany jest także okres służby nadterminowej. Podobne stanowisko zajęł także, jak się wydaje, w uzasadnieniu wyroku z dnia 10 października 2012 r., Sąd Apelacyjny w Rzeszowie (III AUa 707/12 - Sąd odnosił się w nim do uwzględnienia w wysłudze emerytalnej wnioskodawcy okresu zasadniczej służby wojskowej, w tym służby nadterminowej - k. 57-58 akt sprawy III AUa 707/12). Skoro zatem okres ten zaliczany jest do okresu uprawniającego do emerytury wojskowej nie ma podstaw, przy braku przepisu, z którego miałyby to wynikać, na wyłączenie tego okresu z prawa do 1% dodatku, jeśli tylko żołnierz pełnił obowiązki, z którymi wiąże się ten dodatek. Należy podkreślić, że okres nadterminowej służby wojskowej został zaliczony skarżącemu do wszystkich uprawnień wynikających ze służby wojskowej, o czym przekonuje treść akt emerytalnych, w tym m.in. dokument zalegający na k. 42 tych akt, jak również sama zaskarżona decyzja. Zdaniem Sądu Okręgowego, nie można pozbawiać żołnierza możliwości procentowego zwiększenia świadczenia jedynie z uwagi na to, że wykonuje czynności saperskie w nadterminowej służbie, nie zaś zawodowej. Taka gradacja jest nieuprawniona i niczym uzasadniona. Podstawą do zwiększenia wskazanego świadczenia jest fakt, że żołnierz pełnił służbę w określonych warunkach, tj. w tym przypadku uczestniczył w rozminowywaniu i oczyszczaniu terenów z przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych albo brał udział w szkoleniach poligonowych z wykorzystaniem materiałów wybuchowych lub pracach minerskich z wykorzystaniem tych materiałów. Odmiennie zapatrywanie byłoby nieracjonalne, albowiem doprowadziłoby do różnicowania służby żołnierzy z uwagi na jej charakter, a odbywanej w sytuacji wykonywania tych samych i z takim samym narażeniem czynności saperskich. W związku z tym, Sąd Okręgowy uznał, że cały sporny okres - również służby nadterminowej - powinien być analizowany pod kątem wykonywanych przez wnioskodawcę czynności w charakterze sapersa.

Odnosząc się do wykładni „służby pełnionej bezpośrednio w charakterze saperów”, należy wskazać, że zgodnie natomiast z treścią w § 10 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 10 lutego 2012 r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organów w sprawach zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych oraz uprawnionych członków ich rodzin (Dz.U. z 2012 r., poz. 194) wskazano, iż zainteresowany ubiegający się o emeryturę załącza do wniosku dokumenty potwierdzające okoliczności uzasadniające prawo do tego świadczenia, m.in. w postaci odpisów lub wyciągów z dokumentów uzasadniających podwyższenie emerytury "z tytułu pełnienia służby w szczególnych warunkach". Z § 16 ust. 1 ww. rozporządzenia wynika, że okresy służby wojskowej i okresy równorzędne z tą służbą zalicza się do wysługi emerytalnej na podstawie opisu przebiegu służby wojskowej wynikającej z akt personalnych żołnierza lub innych dokumentów przedstawionych przez zainteresowanego. Okresy służby wojskowej pełnionej w szczególnych warunkach uzasadniających podwyższenie emerytury zalicza się do wysługi emerytalnej na podstawie m.in. wyciągu z rozkazu dowódcy jednostki wojskowej stwierdzającego udział w rozminowywaniu i oczyszczaniu terenu z przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych albo udział w szkoleniach poligonowych z wykorzystaniem materiałów wybuchowych lub w pracach minerskich z wykorzystaniem tych materiałów (ust. 2 pkt 5) oraz wyciągu z rozkazu dziennego dowódcy jednostki wojskowej wydzielonej z Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej i użytej poza granicami państwa zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o zasadach użycia lub pobytu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa (Dz. U. z 2014 r. poz. 1510 oraz z 2019 r. poz. 1726) stwierdzającego okres służby: a) związany z udziałem w rozminowywaniu terenu z przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych (ust. 2 pkt 8 lit. a). Powyższa regulacja nie może być jednak odczytywana, na co naprowadzał organ rentowy, jako niedopuszczalność dowodzenia istotnych okoliczności osobowymi środkami dowodowymi, w tym dowodem z zeznań świadków. W tym zakresie twierdzenia organu rentowego pozostają

nieuprawnione. Podobnie bowiem, jak w sprawach pracowników wykonujących pracę w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, także w odniesieniu do żołnierzy pełniących służbę wojskową w warunkach szczególnych, w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody (por. uchwałę SN z dnia 21.9.1984 r., III UZP 48/84). Ze względu na podobieństwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych przez osoby pobierające świadczenia z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz wykonywania pracy w warunkach szczególnych przez żołnierzy, dowodzenie wykonywania tej służby w warunkach szczególnych przed sądem, analogicznie do wykonywania pracy w warunkach szczególnych, nakazuje weryfikować rodzaj powierzonych żołnierzowi obowiązków oraz okres ich wykonywania, nie zaś odnosić się jedynie do nazewnictwa zajmowanego przez niego stanowiska.

Do podwyższenia emerytury wojskowej wymagane jest łączne spełnienie dwóch przesłanek:

1) pełnienie służby bezpośrednio w określonym charakterze, co wynika z wojskowej ustawy emerytalnej i co zostało powtórzone we wskazanym rozporządzeniu,

2) uczestniczenie w rozminowywaniu i oczyszczaniu terenów z przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych albo branie udziału w szkoleniach poligonowych z wykorzystaniem materiałów wybuchowych lub pracach minerskich z wykorzystaniem tych materiałów minimalnie przez 12 dni w ciągu roku kalendarzowego na gruncie rozporządzenia.

Służba pełniona bezpośrednio w charakterze saperera nie może być utożsamiana ze stanowiskiem saperera, albowiem zakres tego pojęcia jest szerszy. Samo nazewnictwo zajmowanych stanowisk ma w tym zakresie znaczenie drugorzędne, a istotne jest, jakie czynności faktycznie wykonywała dana osoba. W istocie chodzi bowiem o ustalenie i przesądzenie, że osoba pełniła służbę w miejscach, gdzie znajdują się i są wykonywane manipulacje materiałami wybuchowymi i była w konsekwencji tak samo jak członkowie pozostałej drużyny (patrolu) bezpośrednio zagrożona. Po pierwsze, zajmowanie stanowiska kierowcy nie wyklucza sytuacji polegającej na tym, by w trakcie przebiegu służby wojskowej żołnierz na polecenie swojego przełożonego wykonywał czynności saperskie, co też miało miejsce w przedmiotowej sprawie, a po drugie, już jako kierowca, wnioskodawca znajdował się w strefie takiego zagrożenia, skoro załadowywał, układał, a w końcu rozładowywał te przedmioty, nie wspominając o odpowiedzialności za sam przewóz. Ustawodawca jasno wskazał, iż chodzi o charakter wykonywanych czynności, a nie formalne przypisanie do określonego stanowiska. W przeciwnym wypadku ustawodawca użyłby określenia „na stanowisku saperera”. Takie rozumienie przepisów jest zrozumiałe i logiczne. Podobne stanowisko zajął także Sąd Apelacyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 25 listopada 2015 r. (III AUa 429/15). W związku z tym, mając na uwadze ustalony stan faktyczny, należało przyjąć, że w ramach służby nadterminowej i zawodowej odwołujący uczestniczył w rozminowywaniu i oczyszczaniu terenów z przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych albo brał udział w szkoleniach poligonowych z wykorzystaniem materiałów wybuchowych lub pracach minerskich z wykorzystaniem tych materiałów – znacznie ponad 12 dni w ciągu roku kalendarzowego. Dni tych często było powyżej 100, a nawet 300. Tożsame czynności skarżący wykonywał zarówno w okresie służby nadterminowej, jak i zawodowej, a czynności te zajmowały mu więcej niż 12 dni w roku. Ww. wykonywał czynności bezpośrednio w charakterze saperera uprawniające do wzrostu w przyszłości świadczenia emerytalnego. Również pozostałe dokumenty dotyczące przyznanych i wypłaconych dodatków do uposażenia zasadniczego potwierdzają, że odwołujący się realizował prace bezpośrednio w charakterze saperera. Jak wynika z akt sprawy wnioskodawca otrzymywał dodatek specjalny („strachowy”) za wykonywanie czynności polegających na rozminowywaniu terenu lub jego oczyszczaniu z przedmiotów wybuchowych albo niebezpiecznych. Oznacza to, że wnioskodawca był uprawniony do dodatkowych gratyfikacji finansowych mających rekompensować warunki, w jakich był zobowiązany pracować oraz odbywał szkolenia uprawniające do udziału w tych czynnościach. Również powołani w sprawie świadkowie jednoznacznie wskazali na charakter czynności wykonywanych przez odwołującego w patrolu rozminowania.

W związku z tym, nie było możliwe - jak uczynił to organ rentowy - skupienie się jedynie na fakcie zajmowanego przez wnioskodawcę stanowiska w czasie pełnienia służby wojskowej. Istotnym było to, jakie czynności faktycznie wnioskodawca w spornym okresie wykonywał. Zebrany zaś materiał dowodowy potwierdził, że oprócz obowiązków czy to kierowcy - ratownika czy kierowcy- sanitariusza wnioskodawca był zobligowany - jak cały zespół składający się

z 8 osób, tj. dowódcy patrolu, zastępcy dowódcy, trzech saperów, kierowcy sapera i dwóch kierowców sanitariuszy - brać udział we wszelkich czynnościach w związanych z rozminowaniem i oczyszczaniem terenu z przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych oraz pracach minerskich z wykorzystaniem materiału wybuchowego w charakterze sapera.

W wyroku z dnia 13 października 2017 r. (III AUa 523/17), Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyjaśnił, a Sąd Okręgowy pogląd ten podziela, iż "sformułowanie "służby pełnionej bezpośrednio w charakterze saperów" użyte w przepisie art. 15 ust. 2 pkt 2 ww. ustawy nie oznacza wymogu pełnienia stałej służby na stanowisku sapera. Odwołując się do wykładni literalnej, stwierdzić można, że gdyby taka była intencja ustawodawcy, wprost zostałyby użyte sformułowanie "na stanowisku (służbowym) sapera". Tymczasem przedmiotowa ustawa wyraźnie posługuje się zwrotem "w charakterze", co należy rozumieć jako wykonywanie czynności charakterystycznych dla stanowiska sapera". Skoro podwyższenie podstawy wymiaru świadczenia miałyby dotyczyć tylko osób pełniących służbę na stanowisku sapera, to zbędnym byłoby uszczegółowianie czynności oraz zakreślanie okresu ich wykonywania (§ 3 ust. 4 rozporządzenia). Kryterium przyznania podwyższenia podstawy wymiaru świadczenia emerytalnego jest zatem udział żołnierza w charakterze sapera w rozminowywaniu i oczyszczaniu terenów z przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych albo udział w szkoleniach poligonowych z wykorzystaniem materiałów wybuchowych lub pracach minerskich z wykorzystaniem tych materiałów - co najmniej przez 12 dni w ciągu roku kalendarzowego. Natomiast okoliczność, że żołnierz pełni służbę w charakterze sapera dotyczy zarówno żołnierza, który pełni taką służbę stale - zajmując stanowisko sapera, jak i żołnierza, który w określonych w rozporządzeniu okolicznościach i okresie pełni służbę w charakterze sapera, czyli także do żołnierzy, którzy stałą służbę pełnią na innym niż saper stanowisku (por. wyrok SA w Szczecinie z 26.7.2021 r., III AUa 261/21). Analogiczne stanowisko zajął również SA w Krakowie w wyroku z dnia 27 września 2018 r. (III AUa 1170/16) dot. skoczka spadochronowego. Oznacza to, że służba może być pełniona na stanowisku innym, aniżeli stanowisko sapera, o ile tylko zadania i obowiązki na takim stanowisku odpowiadają zadaniom typowym dla wykonywanych przez sapera.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, należało uznać, że emerytura wnioskodawcy powinna podlegać podwyższeniu, zgodnie z treścią art. 15 ust. 2 pkt 2 lit. c cyt. ustawy, o 1% podstawy wymiaru za każdy rok służby, skoro G. G. (1) w okresie lat 2003-2012 wykonywał służbę bezpośrednio w charakterze sapera. Została bowiem wydana z naruszeniem przepisów art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, a nadto § 3 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 lipca 2011 r. w sprawie szczegółowych warunków podwyższania emerytur wojskowych. Ustawodawca nie zastrzegł jednocześnie, aby do obliczenia podstawy wymiaru podwyższenia emerytury wojskowej uwzględniano pełny okres jednego roku kalendarzowego. W konsekwencji, Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 KPC, zmienił zaskarżoną decyzję, jak w pkt I wyroku.

O kosztach procesu na rzecz wnioskodawcy orzeczono na podstawie art. 98 KPC w zw. z art. 108 KPC i § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r., poz. 265).